

Příběh pana PhDr. Vojmíra Dalibora Srdečného

Pan PhDr. Vojmír Dalibor Srdečný byl jedním ze studentů, kteří byli 17.listopadu 1939 zatčeni na Švehlově koleji v Praze. Celý život se věnoval práci s dětmi a mládeží. Pracoval v Rehabilitačním ústavu v Kladrubech, je zakladatelem Kladrubských her pro tělesně postižené a zasloužil se v tehdejší Československu o rozvoj zdravotní tělesné výchovy.

Narodil se v Albrechticích nad Orlicí, jako první ze dvou dětí, tam také chodil do obecné a pak měšťanské školy.

K pohybu ho přivedl tatínek, s nímž chodil do Sokola v rodných Albrechticích, a profesor na reálném gymnáziu v Kostelci nad Orlicí, František Škvára, který mu prý tehdy řekl: "Ty se stejně na nic jiného nehodíš, budeš dělat tělocvik."

V roce 1939 pak začal studovat v pražském Ústavu pro vzdělávání profesorů tělesné výchovy a téhož roku 17.listopadu byl zatčen na Švehlově koleji, převezen do Ruzyně a následně deportován s ostatními studenty jako politický vězeň vlakem do koncentračního tábora Sachsenhausen, kde prožil nejstrašnější zážitky ve svém životě.

"Tak to bylo po dešti a ta cesta byla rozmoklá, blátivá, takže nebylo moc příjemné, když nám řekli "Hinlegen!" Tak jsme si museli lehnout a teďka jsme ...Aufmarsch, Marsch tak jsme, nebo ještě nějaký pokyn byl Nachvorne! Nachvorne!, čili plazili jsme se po tom blátě a teď tam ještě po nás chodili po zádech. Tak to byla hrůza, takže když jsme pak jeli tím vlakem, tak jsme všechno to mokré měli prakticky na sobě."

"Krátko po půlnoci, to znamená 18. listopadu, jsme prošli branou koncentračního tábora se známým nápisem "Arbeit macht frei", čili práce osvobozuje. V táboře bylo 1278 studentů. Letos na jaře počet živých pět. Nyní jen čtyři. Třetina procenta."

Při vyprávění zážitků pana Srdečného často běhal mráz po zádech.

"18.ledna 1940 byla mimořádná zkouška mrazem. Patnáct tisíc heftlingů, stáli jsme na apelplace a bylo 28 stupňů mrazu. Stáli jsme tam tři hodiny a byl to jeden z nejstrašnějších zážitků v lágru, tehdy 300 vězňů zmrzlo a padlo bez života k zemi."

Vězni se nesměli v mraze pohybovat. Panu srdečnému tehdy proti umrznutí pomáhal Josef Čáňkař.

" Vždycky říkal:" Zapni všechny svaly, ruce, nohy i břicho taky nezapomeň, a nádechy, pomalu vydechuj a uvolni celé tělo a zase znovu nadechni a tak dále", tak to říkal.

A tam když jsme tam stáli, tak jsem se začal trochu pohybovat, no a chytli ty SS manni tak s klackem, blbost jsem udělal, že jsem se trochu pohyboval víc a vytáhl mě z toho zástupu patnáctitisícovýho. Ty, co tam zmrzli, tak mně nařídili, že musím je odtahovat a představte si, že osm nebo devět, teď nevím kolik jich bylo, jsem je odtahoval. Odtahoval jsem je. Tak jsem je vzal za

musím tahat za nohy, což bylo právě velice nepříjemné, protože po tom sněhu, tak já jsem je vzal za nohu za nohu obě ruce a teďka ta hlava jak tam takhle cvakala na tu zem, to byl strašnej pohled.”

Po válce odjel na tři měsíce do Švýcarska, aby pracoval s dětmi, kterým zemřeli rodiče v koncentračních táborech.

“Desátýho dne jsem kontroloval, jestli všechny děti už spějí nebo jsou v posteli a tak jsem tam viděl, že tam někdo schovává banány a pomeranče pod polštář. Já jsem řekl: “ No prosím tě, kde si sehnal tohleto?” A ten soused říkal “ Ale Franta, včera jak jsme byli na vycházce, tak to sebral na chodníku.” A teď mi řekli v kterým obchodě tam sebral banány a pomeranče, tak jsem ten zbytek, banány a pomeranče, šel druhý den do toho krámu a řekl jsem, že se strašně vomlouvám tedy, ale že jsem nedával nějak pozor a že příště budu chodit po cestě a nebudu chodit po chodníku, abychom tam kradli ovoce. A ta pani říkala: “Jo vy jste s těma dětma z Československa, no to nevadí, počkejte ještě” A přinesla mně košík banánů a pomerančů. A povídala: “A prosím Vás, ne aby jste chodil s těma dětma po silnici, tady se chodí jenom po chodníku!” A asi za týden přinesla, přinesla nám zase nějaký ty banány a pomeranče. Neuvěřitelný, že jo! ”

V roce 1947 nastoupil do Rehabilitačního ústavu v Kladrubech, kde se však zpočátku neseťkal s velkým úspěchem a byl nucen odejít.

“Mě tam takhle nechali stát a říkali:” Tak pane Srdečný postavte se a počkejte,” a mluvila ke mě asi pět minut, už nevím co přesně říkala, ale poslední větu řekla, A pamatujte si, sport nám do rehabilitace neplette! A můžete jít”, a vyhodili mě z toho ústavu.”

Po odchodu z Kladrub hledal své štěstí v lázních Velké Losiny.

“A nastoupil jsem tam 1.září 1949 a představte si, deset let jsem pracoval v lázních Velké Losiny a cvičil jsem s těmi ochrnutými dětmi i polodospělými. Celých deset a v pořádku všechno.”

Poté se vrátil do Kladrub, kde začal slavné Kladrubské hry, tedy první sportovní hry pro tělesně postižené na světě.

Pan doktor Srdečný se celý život věnoval sportu. Působil na Pedagogické fakultě v Hradci Králové na katedře tělesné výchovy a na VOŠ Palestra působí dodnes. Aktivně přednáší, je členem Mezinárodního výboru Sachsenhausen a předsedou historické skupiny 17.listopad 1939 v rámci Českého svazu bojovníků za svobodu. Jeho životní příběh je plný zvrátů, avšak díky sportu, odhodlání, vytrvalosti a podle jeho názoru také ohromnému štěstí, dokázal vše překonat.

Vypracovali: Marie Smejkalová a Klára Chromá na ZŠ Lyčkovo náměstí